

כי תשא

תשפ"ג	בני ברק	ירושלים	חיפה	באר שבע
5:23	5:08	5:13	5:25	הדלקת נרות
6:22	6:21	6:22	6:23	מוצאי שבת
6:58	7:01	7:00	7:01	רבינו תם

נא לשמור על קדושת הגליון

החסד לעולם חוזר!

"ונתנו איש כפר נפשו" (ו-א) אנו מוציאים, כי המלה "ונתנו" - מטעמת בפסוק בטעם של 'קדמא ואזלא'.

הגאון מוילנא זצ"ל מוצא בכך רמז נפלא, אולם נקדים מעשה שהיה: בעירו של בעל ה"תוספות יום טוב" זצ"ל, התגורר יהודי בעל אמצעים, אשר כגדל עשירו - קד מדת קמצנותו. הוא מעולם לא נמנה על המתנדבים למטרות צדקה וחסד, ולא רק שלא פזר ממונו כפי יקלתו - אלא שלא היה נותן אפילו כאחד מבני העיר. כאשר הגיעו הדברים לידיעתו של בעל ה"תוספות יום טוב", שלח להודיע באופן נחרץ לאותו יהודי, כי אם לא ישלם את סך הצדקה שנקבע עבורו על ידי גבאי הצדקה - הרי הוא פוסק כי לאחר מותו לא יקברוהו במקום מכבד כראוי לו, אלא בפנות בית הקברות, מקום שבו נקברים היהודים הבזויים והשפלים ביותר. סבור היה בעל ה"תוספות יום טוב", כי איום כה חריף - לטבח יפעל את פעלתו. בפעל, גם לאיום זה לא הייתה כל השפעה: היהודי לא שנה ממנהגו כהוא-זה, וגם מכאן ואילך לא נאות לפתח ידו ולבו, אפילו לא כדי סדק...

כשנפטרו אותו יהודי לבית עולמו, לא נותרה בררה כי אם לממש את האיום. בעל ה"תוספות יום טוב" הזמין את אנשי ה'חברה קדישא' אל ביתו, והורה להם לקבר את הקמץ בקצה בית הקברות, צעד אשר השפלה רבתי הייתה פרוכה בו. ואכן, הוראתו של הרב התקיימה במדויק, והיהודי נקבר בפאתי בית הקברות, בין היהודים השפלים והבזויים.

חלפו מספר ימים, ועניים רבים החלו מתדפקים על דלת ביתו של בעל ה"תוספות יום טוב". התברר, כי אותו יהודי, אשר נחשב כל ימיו לקמץ מפלג, תמיד בסתר בכל עניי העיר, והיה דואג

להעביר אליהם מדי שבוע בשבוע סכום כסף אשר די היה בו לפרנסתם. אולם כעת, משנפטר לבית עולמו - נותרו כל אותם אמללים בלי משען ומשענה, ולא נותרה בידם בררה כי אם להשפיל את כבודם ולפנות לבקש את עזרתו של רב העיר... לשמע הדברים, לא ידע בעל ה"תוספות יום טוב" את נפשו. הלא מתברר, שאותו יהודי, אשר נקבר בשולי בית הקברות, בין הפשוטים והבזויים ביותר - לא היה קמץ מפלג כפי שסברו הכל, אלא בדייק להפך: נדיב מאין כמותו, צדיק נסתר ממש! אולם כעת, כיצד נתן לתקו את המענות? הרי לא יעלה על הדעת להוציא מקברו ולחלל את כבוד המת!

בסופו של דבר, מצא בעל ה"תוספות יום טוב" פתרון... הוא קרא לאנשי ה'חברה קדישא', ויסר בידם הוראה חד משמעית: "לאחר מותי", כך צוה, "אבקש לקברני בפאתי בית הקברות, לצדו של הקמץ הצדיק, אשר כל חייו היו מסכת אחת של חסד לשם שמים! בכך תכבד המקום, וזו זכות עבורי להקבר לצדו של צדיק נסתר שכזה!" סים בעל ה"תוספות יום טוב". בהגיע יומו, כאשר הסתלק לבית עולמו, קימו אנשי ה'חברה קדישא' את מצותו וקברוהו במקום אשר בחר לעצמו בחיי חייתו.

נראה היה, כאלו הספור בא אל סיומו הטוב. אולם חלפו מאות שנים, והתברר כי לא כך הדבר...

בימינו אנו, באחת האוניברסיטאות באמריקה נערך סימפוזיון בנושא הדתות השונות, שאליה הזמנו נציגים מבני כל הדתות. להיות נציגה של ה'עדה החרדית', הזמן יהודי בעל תשובה, אשר לאחר שאלת חכם החליט לקבל את ההזמנה ולהשתתף בסימפוזיון. כאשר קבל היהודי את זכות הדבור, הוא פתח וספר את ספורו של בעל ה"תוספות יום טוב" והקמץ הצדיק, כדי

העד התמוטט במקום מרב בְּהֵלָה, ולאחר שהתאושש, הוֹדָה בַּמַּעֲשֵׂהוּ. האָמַת שָׁבָה דְּבַק הָרַב הַצִּילָה אוֹתוֹ וְאֶת הַקְּהֵלָה הַיְהוּדִית מִמּוֹת לַחַיִּים! וּבְאוֹתוֹ עֲנִין - כִּיצַד "חֲבִיתָה" בְּטָלָה אֶת הַגְּזֵרָה? כִּידוּעוֹ, עֲשׂוּ שׁוֹאֵא לַיעֲקֹב, וְשׁוּב הַעֲלִילוּ שׁוֹאֵא יִשְׂרָאֵל עֲלִילַת דָּם וְטַעֲנִנוּ אֶת הַטְּעֵנָה הַשְּׂקֵרִית הַיְדוּעָה, שֶׁרְצָחוּ נַעַר נׁוֹצֵרִי כְּדִי לְאַפּוֹת בְּדָמוֹ אֶת הַמַּצּוֹת לַפֶּסַח. רַב הַקְּהֵלָה עֲמַד בְּגָאוֹן לִפְנֵי חֵבֵר הַשׁוֹפְטִים וְדָחָה אֶת הַטְּעֵנוֹת עַל הַסֵּף. בְּשִׁלְב הַרְאִיּוֹת, בִּקֵּשׁ הָרַב מֵהַשׁוֹפְטִים בְּקִשָּׁה מוֹזְרָה: "אֲנִי מִבְּקֵשׁ מִבֵּית הַמִּשְׁפָּט, שִׁישְׁלַח שְׁלִיחַ אֶל הַשּׁוֹק הַיְהוּדִי, וְיָבִיא מִשָּׂם אִשָּׁה יְהוּדִיָּה וְיִבְקֵשׁ מִמֶּנָּה לְהַכִּין כָּאֵן חֲבִיתָה!"

עֲשׂוּ כְּבִשְׁתּוֹ. לַעֲיִנִי כְּלָם, שְׁבִרְהָה אִשָּׁה אֶת הַבִּיצָה אֶל תּוֹךְ צִלְחַת, הַתְּבוּנָה בַּהּ הֵיטֵב, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן שְׁפִכָה אֶת הַבִּיצָה אֶל תּוֹךְ הַמַּחְבַּת. הָרַב חָקַר אֶת הָאִשָּׁה לִפְנֵי הַשׁוֹפְטִים: "כְּלָנוּ הִבְחֵנוּ שֶׁהַסְתַּכְּלַת עַל הַבִּיצָה לִפְנֵי שֶׁשְׂפַכְתָּ אוֹתָהּ אֶל הַמַּחְבַּת. אֲמַרִי לִי בְּבִקְשָׁה, מַדּוּעַ עָשִׂיתָ זֹאת?" "מָה זֹאת אוֹמַרְתָּ לְמָה?! הֲרִי אֲסוּר לָנוּ, הַיְהוּדִים, לֶאֱכֹל דָּם, לְכֵן בְּדַקְתִּי שֶׁהַבִּיצָה לֹא הִפְרַתָּה, שְׂאִין בַּהּ טַפַּת דָּם". הַשׁוֹפְטִים פָּעְרוּ אֶת פִּיהֶם אֶל מוֹל חֲכָמָתוֹ שֶׁל הָרַב, וּמִיד סָגְרוּ אֶת הַתִּיקָה. (מֵה אֲהַבְתִּי תוֹרָתִי)

לְהַמְחִישׁ אֶת שְׂאִיפְתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְגַמֵּל חֶסֶד לְשֵׁם חֶסֶד, בְּלִי שְׁתִּיהִי לָהֶם כָּל טוֹבַת הַנְּהָא מִכָּד, וְאִפְלוּ בְּלִי שְׂאִישׁ יַדַּע עַל מַפְעֲלֵיהֶם. לְפִלְיָאוֹת שֶׁל הַיְהוּדִי, לְאַחַר שְׁסִים אֶת דְּבָרֵינוּ - נִגַּשׁ אֵלָיו הַכֹּמֵר, אֲשֶׁר הִזְמִן אֵף הוּא לְסִימְפוֹזִיוֹן, וְאָמַר:

"הַסְּפּוֹר שְׁסַפְרָתָּ, מִזְכִּיר לִי נִשְׁכָּחוֹת מִלְדוּתִי הַרְחוּקָה... אֲנִי זוֹכֵר, שְׁבִטְרָם פְּטִירְתָה - קִרְאָה לִי אֲמִי אֶל מִטְתֵּה, וְסַפְרָה כִּי הִנֵּה יְהוּדִיָּה. אִמָּה הִיְתָה יְהוּדִיָּה אֲשֶׁר נִמְלְטָה מִצַּרְפְּרִינָהם שֶׁל הַנְּאֻצִּים הָאֲרוּרִים יִמ"ש, הִיא נִתְקָה כָּל קִשְׁר עִם בְּנֵי עַמָּה, נִשְׂאָה לְגוֹי, וְלֹא הִזְכִּירָה אֶת יְהוּדִיתָה מְעוּלָם. הִיא אֵף סַפְרָה לִי סוֹפֵר שְׁעֵבֵר בְּמִשְׁפַּחְתָּה מְדוּר לְדוֹר, עַל אוֹדוֹת אֶחָד מִבְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁהִיא מְרַבָּה בְּמַעֲשֵׂי חֶסֶד בְּסִתְרָה, בְּעוֹד שְׁבַגְלוּי הַתְּפָרְסָם כְּקַמְצוֹן מְשֻׁבַּע, עַד שְׁבַעֲקָבוֹת כֶּן הוֹרָה הָרַב לְקַבְרוּ בְּמָקוֹם בְּזוּי שְׂאִינוֹ עַל פִּי כְּבוֹדוֹ, וְרַק לְאַחַר פְּטִירְתּוֹ, כְּשֶׁהִתְבַּרְרָה הָאֲמַת, בִּקֵּשׁ הָרַב עֲצִמּוֹ לְהַקְּבֵר לְצַדוֹ!"

לְשִׁמְעֵ הַדְּבָרִים, הַתְּרַגְּשׁ הַיְהוּדִי עַד מְאֹד. "הַמִּשְׁמַעוֹת הִנֵּה, שְׂאֵתָה יְהוּדִי גְמוֹר, מִצְּאֻצְאֵיו שֶׁל אוֹתוֹ צִדִּיק! וְכֵן, יַדַּע לָהּ, כִּי אֲנִי עֲצִמִי - נִמְנָה עַל צְאֻצְאָיו שֶׁל בַּעַל הַ"תּוֹסַפּוֹת יוֹם טוֹב", וְכֵן נִמְצָא כִּי שׁוּב נִפְגְּשׁוֹת דְּרָכֵיהֶם שֶׁל הַשְּׂנִיָּם! אֵינִי זֹאת, אֶלָּא שְׂמִשְׁמִים שְׁלַחוּ אוֹתִי, צְאֻצְאוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן - כְּדִי לְגַמֵּל חֶסֶד עִם הַקַּמְצוֹן הַצִּדִּיק, וְלַעֲוֹרֵר אֶת צְאֻצְאוֹ לְתִשׁוּבָה!" קִרְאָה הַיְהוּדִי בְּהִתְרַגְּשׁוֹת, שְׁלָה הִיָּה שְׁתַּף גַּם הַכֹּמֵר עֲצִמּוֹ. בְּעַקְבוֹת הַמַּעֲשֵׂה שֶׁב הַכֹּמֵר בְּתִשְׁבִּיבָה שְׁלֵמָה, חָזַר אֶל צוֹר מַחְצַבְתּוֹ, עָלָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְהָקִים בֵּית נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל - בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל סְבֵא!

הָרִי לָנוּ לְמוֹד חֲשׁוֹב: הַחֶסֶד - אֵינוֹ חוֹזֵר רַק אֶל הָאָדָם שֶׁנִּמְלֵא אוֹתוֹ, אֶלָּא גַּם אֶל צְאֻצְאָיו אַחֲרָיו לְדוֹרֵי דוֹרוֹת! לַעֲתִים, דּוֹרוֹת רַבִּים לְאַחַר שְׁנַעֲשֵׂה הַחֶסֶד - הוּא יִשָּׂא פְרוֹת הַלּוּלָיִם, וְיִגְמַל לְעוֹשֵׂהוּ! וּמִכָּאֵן, נִשׁוּב אֶל פְּסוּקָנוּ וְאֶל הַרְמָז אֲשֶׁר מְצָא הַגָּאוֹן בְּטַעֲמָיו: בְּכֵן שֶׁהִטְעִימָה הַתּוֹרָה אֶת הַמְּלָה "וּנְתַנוּ" בְּטַעַם שֶׁל "קְדָמָה וְאֻלָּא" - הִיא מְרַמֶּזֶת כִּי כְּדָאִי לֹא לְאָדָם לְהַקְדִּים - "קְדָמָה" - וְלִתַּת מְשֻׁלוֹ לְאַחֲרִים, שְׁכֵן זְכוּת זוֹ 'אֻלָּא' - הַוּלְכַת אַחֲרָיו לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וּבִכְהֵה לְהוֹעִיל אֵף לְבְנֵי אַחֲרָיו! (לְלַמַּד)

הָאֲמַת לֹא נִתְּנָת לְזִיוֹף

"וְאֲמַת" (ד-י) דְּבַר אֶחָד אִי אֲפֻשֵׁר לְזַיֵּף - אֶת הָאֲמַת. כִּי אִם מְזִיפִים אוֹתָהּ, זֶה כְּבֵר שְׂקָר...

חַג הַפֶּסַח הַתְּקַרֵּב וְהַיְהוּדִים הַחֵלּוּ לְחַשֵּׁשׁ, שְׂמָא גַּם הַשָּׁנָה שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲלִילוּ עֲלֵיהֶם שֶׁהֶם רוֹצְחִים גּוֹיִים כְּדִי לְאַפּוֹת בְּדָמָם אֶת הַמַּצּוֹת. וְאֶת אֲשֶׁר יְגוּרוּ בָּא לָהֶם - הַפַּעַם הִטִּילוּ הַגּוֹיִים אֶת הָאִשְׁמָה עַל הַגָּאוֹן רַבִּי שְׁמוּאֵל קַאֲלִין זצ"ל, בַּעַל הַ"מַּחְצִית הַשְּׁקֵל".

בְּמִשְׁפָּט שְׁנַעֲרָד, הַסְּבִיר הָרַב שֶׁהַיְהוּדִים מְזַהְרִים עַל "לֹא תִרְצַח" וְכֵן שְׂדָם אֲסוּר עֲלֵיהֶם בְּאֶכְלָה. בְּמַהֲלָךְ הַמִּשְׁפָּט הִצָּנָה הַסְּכִין שֶׁנִּמְצְאָה בְּסִמּוֹךְ לַגּוֹת הַנֶּרְצָח. הַשׁוֹפֵט שָׁאֵל אֶת הָרַב הָאֵם הוּא מְכִיר אֶת הַסְּכִין. עוֹרָד הַדִּין לְחַשׁ לוֹ בְּאֲזֵנוֹ לְכַפֵּר בְּעִבְדָה שְׂזוֹ הַסְּכִין שְׁלוֹ, מֵאַחַר שְׂאִין לָהֶם כֵּל רָאָה לְכֵן, אֲבָל בַּעַל "מַחְצִית הַשְּׁקֵל" סָרַב לְהוֹצִיא שְׂקָר מִפִּיו. "כֵּן, זֹהִי הַסְּכִין שְׁלִי, אֲךָ אֲנִי לֹא רִצְחָתִי!!!"

הַשׁוֹפֵט פָּנָה אֶל הַתּוֹבַע וְאָמַר לוֹ: "הֲרִי הוּא הִיָּה יְכוֹל לְכַפֵּר וְלוֹמַר שְׂזוֹ לֹא הַסְּכִין שְׁלוֹ, כִּי הַקְּדַמְתִּי לוֹמַר לוֹ שְׂאִין לוֹ כָּל הוֹכְחָה שְׁהִיא שְׁלוֹ. מִכָּד שְׂלֹא כְּפָר בְּעִבְדָה, אֲנִי נוֹטֵה לְהֶאֱמִין לְגִרְסַתוֹ שֶׁל הַתּוֹבַע!" הַתּוֹבַע קָם עַל רַגְלָיו וְהַפְתִּיעַ אֶת כָּל הַנוֹכְחִים: "אֲכֵן יֵשׁ לָנוּ הוֹכְחָה שְׂזוֹ הַסְּכִין שְׁלוֹ! אֲנִי מִבְּקֵשׁ לְהַעֲלוֹת אֶת הָעֵד אֶל דּוֹכֵן הָעֵדִים". אֶל הַדּוֹכֵן עָלָה גּוֹי שֶׁהִצִּיג אֶת עֲצִמּוֹ כְּמִשְׁרַת לְשַׁעֲבֵר בְּבֵית הָרַב. "אֲנִי מְכִיר אֶת כָּל הַסְּכִינִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָרַב הַיְהוּדִי. עַל גֶּבֶן יֵשׁ חֲרִיץ קֶטָן". הַשׁוֹפֵט הַסְּתַפֵּל עַל הַסְּכִין וְהַחֲחִין שְׂאֵכָן הִיא דּוֹמָה לְתַאֲרוֹ שֶׁל הָעֵד. "הָאֵם יֵשׁ לָךְ מַה לוֹמַר לְהַגְּתָדָד?" שָׁאֵל הַשׁוֹפֵט אֶת הָרַב.

"אֲכֵן כֵּן! כִּיעַת אֲנִי יְכוֹל לְהוֹכִיחַ מִי הוּא הָרוֹצֵחַ הָאֲמַתִּי! כְּבוֹד הַשׁוֹפֵט יִשְׁלַח בְּרַגְעֵי זֶה שְׁלִיחִים אֶל בֵּיתִי וְיִרְאֶה שְׂאִין עַל הַסְּכִינִים שְׁלִי שׁוּם חֲרִיץ מְלַבֵּד עַל הַסְּכִין הַזֶּה! קְדָם שְׂאֵל הַשׁוֹפֵט אֶת הָעֵד, אִם הוּא רָאָה אֶת הַסְּכִין שְׁנִמְצְאָת בְּיָדוֹ לִפְנֵי כֵן, וְהָעֵד אָמַר שְׂלֹא. וּמִכָּאֵן מִנְצָא שְׁהוּא מְשַׁקֵּר!!! אִם הוּא יוֹדַע שְׂשַׁעַל גְּבֵי הַסְּכִין שְׁנִמְצְאָה לְיַד הַגּוֹפֵה יֵשׁ חֲרִיץ - כְּנִרְאָה שְׁהוּא גִבַּב אֶת הַסְּכִין מִבֵּיתִי וְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ עַל מְנַת לְרִצְחַת אֶת הַקְּרֻבָּן! הָעֵד עֲצִמּוֹ הוּא הָרוֹצֵחַ וְכַיעַת מִנְסָה לְהַפִּיל זֹאת עֲלֵינוּ!!!"

הלכות כיבוד
ארכיון יאיר
 זכור...
לְבוֹא לְהוֹרִיו לְשִׁבְת פְּרִשְׁת זְכוֹר
 שְׂאֵלָה: הַהוֹרִים הַזְּמִינוּ אֶת בְּנֵם לְשִׁבְת פְּרִשְׁת זְכוֹר אוּ פָּרָה, הָאָבָא מִתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁסְּפָרֵי הַתּוֹרָה בְּחֻזְקָת כְּשָׂרִים אֲבָל לֹא מְהַדְרִים, הָאֵם יְבוֹא הֵבֵן לְהַתְאַרַח בְּבֵית הוֹרִיו בְּשִׁבְת זוֹ, אוּ יִשְׂאֵר בְּבֵיתוֹ וְיִשְׁמַע אֶת הַקְּרִיאָה מִסְּפָר תּוֹרָה מְהַדְרִי?
תִּשְׁבּוּבָה: מִכִּיּוֹן שִׁישְׁנָם בְּתִי כְּנִסְיוֹת שֶׁסְּפָרֵי הַתּוֹרָה שֵׁם הֵם יִשְׁנִים, וְשְׁנִים רַבּוֹת לֹא נִבְדָּקוּ, לְכֵן בְּשִׁבְת פְּרִשְׁת פָּרָה שְׁלֹרֵב הַפּוֹסְקִים קְרִיאָתָה הִיא מְדוּרְבָנָן, יִסַּע לְהוֹרִיו. אֲבָל בְּשִׁבְת פְּרִשְׁת זְכוֹר שְׁקִרְיָאָתָה וְדָאִי מְדוּרְיָאָתָה, כְּמִבְאָר בְּשִׁלְחָן עֲרֻךְ (א"ח תרפ"ה, ז) - אִם בְּרוּר לוֹ לְבוֹן שְׁבָפוּרִים יִשְׁמַע קְרִיאַת פְּרִשְׁת "וְיָבֵא עִמְלָק", יִסַּע לְהוֹרִיו, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּשֻׁנָה בְּרוּרָה (תרפ"ה ס"ק טו) בְּשֵׁם הַמְּגַן אַבְרָהָם, שְׂאָדָם שְׂלֹא שְׁמַע אֶת קְרִיאַת פְּרִשְׁת זְכוֹר יְכוֹל לְצַאֵת יְדֵי חוֹבַת הַקְּרִיאָה בְּשִׁמְיעַת קְרִיאַת "וְיָבֵא עִמְלָק" בְּפוּרִים.
 אֲבָל אִם בְּפוּרִים לֹא יוֹכַל לְשַׁמַּע פְּרִשְׁת "וְיָבֵא עִמְלָק" - לֹא יִסַּע אֶל הוֹרִיו לְשִׁבְת זוֹ.
 (בְּאֲדִיבוֹת הָרַב בֵּן צִיוֹן גּוֹלְדֶרְבֵּר יְדִילֵר שְׁלִיט"א עוֹרֵךְ הַסֵּפֶר "לְמַעַן יִאֲרִיכוּן" yadlerbengmail.com)

בשורה טובה! נפתח קו 'שיח יצחק' שאלות ותשובות ופסקי מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א, מס' הקו 04-376-0582

מבצע ענק! בהתחייבות ל-3 שנים
מזמינים מנוי מקבלים: עלון מטעמים לכל שבת וחג
15 לחודש
 *בהתחייבות לשנה 2 ספרים מתנה
מתנה!
 נגן DOQQ איכותי
 6 ספרים לבחירה ועוד מתנות נוספות!
 1-800-39-39-38
 אולפן המוסיקה

אוצרות י"ח הרב רוזנשטיין ב'ני ברק 052-7660222 - פקס 03-6197222 - חש' בנק הדואר 4176112 - ביתן להזמין בעברית, אנגלית, רוסית וספרדית וכן לח'ל"ל - לע"נ נרחמים בן שולמית, עדה בת מירה, רוזן בן עדה ודנה בת עדה ז"ל לתנצ"ה